

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 499

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Γραμματεία Υφυπουργού Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης (Τομέας
Κοινωνικής Ασφάλισης) Πολιτική Γραμματεία

ΘΕΜΑ: «Ακόμη ένα πλήγμα για τον πρωτογενή τομέα το θολό εργασιακό καθεστώς για τους εργάτες γης» .

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. 1898/13-6-2024 Αναφορά.

Σε απάντηση της παραπάνω Αναφοράς, με την οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Βασίλειο Κόκκαλη δημοσίευμα ηλεκτρονικού τύπου σχετικά με το καθεστώς ασφάλισης των εργατών γης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το ασφαλιστικό πλαίσιο που διέπει τους απασχολούμενους στον πρωτογενή τομέα της αγροτικής οικονομίας (εργάτες γης και ανειδίκευτους μισθωτούς), ρυθμίζεται από τις ακόλουθες βασικές διατάξεις:

Α. Πρόσωπα υπαγόμενα στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ – πρώην ΟΓΑ ως εργάτες γης:

Με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 2639/1998, υπήχθησαν στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ, ως εργάτες γης, τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου μόνου του ν.δ. 4362/1964 πρόσωπα, ήτοι οι επί μισθώ ή ημερομίσθιο εις χρήμα ή εις είδος απασχολούμενοι στις επιχειρήσεις που αναφέρονται στα εδάφια α, β και γ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4169/1961.

Στα εδάφια α, β, και γ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4169/1961 αναφέρονται οι κάτωθι επιχειρήσεις: «α) οι ιδιοκτήται **γεωργικών εκμεταλεύσεων, ιδία αγρών, λειβαδιών, φυτειών, δασικών εκτάσεων**, εφ' όσον εκμεταλλεύονται ταύτας προς παραγωγικούς σκοπούς, ιδίω αυτών ονόματι και δια προσωπικής αυτών εργασίας (χειρονακτικής ή συστηματικής αυτεπιστασίας), β) οι ιδίω αυτών ονόματι και δια προσωπικής αυτών

εργασίας εκμεταλλεόμενοι τας εν εδαφίω α' της παρούσης παραγράφου γεωργικά εκμεταλλεύσεις., γ) οι κτηνοτρόφοι, ιδιοκτήται ή εκμεταλλευταί ζωοκομικών, κτηνοτροφικών ή συναφών επιχειρήσεων υπό τας αυτάς ως ανωτέρω προϋποθέσεις.».

Με τις ίδιες διατάξεις, εξαιρέθηκαν από την ασφάλιση του π. ΟΓΑ και παρέμειναν στην ασφάλιση του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ οι απασχολούμενοι στις επιχειρήσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 825/1978 (ήτοι οι απασχολούμενοι σε βουστάσια, ιπποφορβεία, πτηνοτροφεία, χοιροτροφεία, τυροκομεία και παρεμφερείς προς αυτά πάσης μορφής επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις).

Ακολούθως, με τις διατάξεις της περ. Γ της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3863/2010, όπως ισχύει, οι απασχολούμενοι ως εργάτες γης σε εργασίες καλυπτόμενες από την ασφάλιση του ΟΓΑ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του ν. 2639/1998, υπήχθησαν στις διατάξεις περί εργοσήμου με τις οποίες ρυθμίζεται ο τρόπος αμοιβής και ασφάλισης διαφόρων κατηγοριών περιστασιακά απασχολούμενων.

Β. Ασφάλιση ανειδίκευτων εργατών – μισθωτών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 (παρ. 1 έως 11) του ν. 3232/2004, *όπως αντικαταστάθηκαν - από έναρξης ισχύος - με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 3518/2006*, από 1-1-2004, πρόσωπα απασχολούμενα στην αγροτική οικονομία τα οποία, μέχρι πρότινος, ασφαλιζόνταν στο π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, υπήχθησαν στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ, ως μισθωτοί - ανειδίκευτοι εργάτες *(και όχι ως εργάτες γης)*.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παρ. 1 του ως άνω άρθρου υπήχθησαν στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ υποχρεωτικά και αυτοδίκαια, από 1.1.2004, *εξαιρούμενοι της ασφάλισης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου*, οι απασχολούμενοι με αμοιβή, σε αγροτικές εργασίες της πρωτογενούς αγροτικής δραστηριότητας, σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις ή σε αγροτικούς συνεταιρισμούς, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή και το μέγεθος αυτών.

Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 10 του ίδιου άρθρου, καθορίστηκε ότι οι αλλοδαποί εργαζόμενοι που προσκαλούνται να απασχοληθούν στην αγροτική οικονομία ή σε εκμεταλλεύσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού ασφαλιζονται στον ΟΓΑ από την είσοδό τους στη χώρα.

Στην έννοια της αγροτικής εκμετάλλευσης, *σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 (στοιχείο δ') του ίδιου άρθρου*, εμπίπτει κάθε μονάδα παραγωγής αγροτικών προϊόντων η οποία δραστηριοποιείται ιδίως:

- Στην καλλιέργεια, παραγωγή και συλλογή παντός είδους προϊόντων εδάφους, αρωματικών και διακοσμητικών φυτών, στην ανθοκομία, στην παραγωγή μανιταριών, μπαχαρικών, σπόρων και φυτών.

- Στην κτηνοτροφία, αλιεία, ιπποπαραγωγή.

- Στην αλιεία σε γλυκά νερά, στην παράκτια και στη μέση αλιεία, στη σπογγαλιεία, στην ιχθυοτροφία, στην παραγωγή γόνου, στη βατραχοτροφία, στην καλλιέργεια μυδιών, στρειδιών και στην εκτροφή μαλακίων και μαλακοστράκων.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 7 του ν. 3232/2004, υπόχρεος για την καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών για τα πρόσωπα που ασφαλίζονται στον ΟΓΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, είναι η επιχείρηση ή εκμετάλλευση ή ο νόμιμος εκπρόσωπός τους για όλο το χρονικό διάστημα της ασφάλισης. Οι ασφαλιστικές εισφορές, στο σύνολό τους, επιβαρύνουν τις εκμεταλλεύσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Με τις ίδιες διατάξεις ορίστηκε ότι οι αγρεργάτες που υπάγονται στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 2639/1998.

Δηλαδή, τα πρόσωπα που υπήχθησαν στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 7 του ν. 3232/2004, ασφαλιζόνταν στον π. Φορέα ως μισθωτοί και όχι ως εργάτες γης.

Στη συνέχεια, με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 40 του ν. 4387/2016 (η οποία αναριθμήθηκε σε παρ. 6 με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4578/2018 και όπως ίσχυσε μέχρι την αντικατάσταση του άρθρου 40 με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4670/2020), προβλέφθηκε ότι οι ασφαλισμένοι που έως την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ ως μισθωτοί ανειδίκευτοι εργάτες, μετακλητοί πολίτες τρίτων χωρών, καταβάλλουν, από 1.1.2017, μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης ως μισθωτοί, οπότε και εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τους ασφαλισμένους μισθωτούς που προέρχονται από το π. ΙΚΑ ΕΤΑΜ.

Η ίδια ρύθμιση επαναλαμβάνεται με τις διατάξεις της περ. ζ της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 4670/2020, όπου ορίζεται ότι για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ ως μισθωτοί, ανειδίκευτοι εργάτες, μετακλητοί πολίτες τρίτων χωρών καταβάλλεται ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης ποσοστού 20%, επιμεριζόμενη κατά ποσοστό 6,67% για τον εργαζόμενο και 13,33% για τον εργοδότη, διατηρούμενου σε ισχύ του τεκμηρίου υπέρ της μισθωτής εργασίας της ρύθμισης της παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 1846/1951.

Βάσει των ανωτέρω, οι απασχολούμενοι σε αγροτικές εργασίες σε μονάδες παραγωγής αγροτικών προϊόντων (φυτώρια, κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, αλιευτικές επιχειρήσεις κλπ), ανεξαρτήτως της νομικής μορφής αυτών και του μεγέθους τους, από 1-1-2004 μέχρι και 31-12-2016 ασφαλιζόνταν στον π. ΟΓΑ ως μισθωτοί – ανειδίκευτοι εργάτες ενώ, από 1-1-2017, υπήχθησαν στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ - π. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, ως μισθωτοί ανειδίκευτοι εργάτες του πρωτογενούς αγροτικού τομέα της οικονομίας.

Ως εκ τούτου, από 1-1-2017, ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του e-ΕΦΚΑ, μεταβλήθηκε το καθεστώς των απασχολούμενων που ασφαλιζονταν στον e-ΕΦΚΑ - π. ΟΓΑ ως μισθωτοί (ανειδίκευτοι εργάτες φυτικής και ζωικής παραγωγής, αλιεργάτες και μετακλητοί πολίτες τρίτων χωρών) οι οποίοι επανεντάχθηκαν στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ - π. ΙΚΑ- ΕΤΑΜ. Αντιθέτως, το καθεστώς ασφάλισης των εργατών γης που υπάγονται στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ – π. ΟΓΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 2639/1998 και του άρθρου 20 παρ. 1 περ. Γ' του ν. 3863/2010 όπως ισχύουν, δεν μεταβλήθηκε.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ